

Helgmottagningen – ett misslyckande, enligt dem som besöker den

Helgmottagningen vid Beroendecentrum i Stockholm vänder sig till personer som redan är inskrivna i verksamhetens öppenvård men som behöver kontakt med beroendevården för medicinering under helgen. Beslutet att någon behöver gå dit fattas av ordinarie mottagning på grund av att en person sidomissbrukat, det vill säga använt ej föreskriven medicin eller alkohol vid sidan av överenskommen behandling.

Efter att under många års tid ha kommit i kontakt med beroendesjuka människor, vilka inte bara lider av sin sjukdom utan även av bemötandet på många av Stockholms beroendemottagningar, valde vi att spontant intervjua en grupp människor utanför helgmottagningen en söndag. Vi ville ge dem möjligheten att berätta hur de upplever mottagningen, och få in lite konstruktiva förslag på hur det skulle kunna se ut istället för bättre resultat.

Alla vi samtalat med, som tvingats gå dit för att hämta sin medicin på grund av sidomissbruk, anser att denna mottagning är en katastrof om man vill bli drogfri.

Vi ställde följande frågor:

*Vad tycker du om helgmottagningen, får du det stöd du behöver?
Har du något förslag på hur det skulle kunna fungera bättre?*

Marianne: Helgmottagningen är en ren bestraffning. Om man ändrar hela synsättet och konstaterar att vi faktiskt har en beroendesjukdom, istället för att se oss som kriminella, skulle det bli bättre. Allting här på mottagningen går ut på bestraffning.

LG: Det tokiga med helgmottagningen är att man buntar ihop

alla som har problem. Hur ska man då kunna ta tag i sina problem och få stöd, och här säljs narkotika. Det kommer hit folk som inte hör till helgmottagningen för att sälja. De som är nya i substitutionsbehandling ska gå här hos oss andra i tre månader och sköta sig. Vilken början på en behandling, vilket vansinne! Jag har blivit erbjuden att tala med en psykolog på mitt metadonteam, men problemet är att de inte har tystnadsplikt gentemot den övriga personalen där. Jag kan ju inte öppna mig när psykologen ska rapportera vad jag har sagt. Detta med att inte få semester från mottagningen; får man trots allt ledigt en vecka för att åka någonstans kan man få ett nej när man berättar vart man vill resa. Personalen har alltså mandat att bestämma vart vi kan och inte kan resa, om vi mot förmodan får lite ledighet.

Tommy: Jag har inte fått något stöd på 18 år. Helgmottagningen borde de lägga ner. Den handlar bara om bestraffning, man vill pina oss. Det räcker med hur man blir behandlad på ordinarie mottagning under vardagarna, denna plåga borde man i alla fall få vila från på helgerna. Vi blir behandlade som om vi inte har något människovärde, det har personalen suddat ut.

Max: Är det någonstans man kan lära sig att knarka är det här. Helgmottagningen är en grundskola för missbrukare, det sämsta Beroendecentrum har kommit på. Här får du tag i allt du vill ha, även det du inte vill ha. Det är crazy att man ska behöva gå hit när man inte behöver det. Alkohol är lagligt att dricka. Har personalen rätt att bestämma över lagligt bruk? Man blir behandlad som ett barn. Och personalen ljuger för oss. Jag hade en medicin i 17 år, insomningstabletter jag skötte fläckfritt. Jag tog två var kväll, aldrig mer. Efter ett återfall på bensodiazepiner tar de ifrån mig min insomningsmedicin med löftet att jag skulle få tillbaka den när proverna var rena. Så blev det inte.

Att man får dosen hem istället för att gå till helgmottagningen vore det bästa. Man måste vara drogfri i tre månader för att få prata med en psykolog. Förresten har jag

bett om att få byta mottagning till en dit mina vänner går. Det fick jag inte med enda motiveringen "det får du inte göra". Man blir behandlad som en 3-åring. Liknande saker händer hela tiden. Vi behandlas som andra klassens medborgare. Vi har absolut ingenting att sätta emot, för vi har livsuppehållande mediciner vi inte kan vara utan. Vi är tvungna att gå med på all förnedrande behandling.

JJ: Det är för jävligt. Först ska man gå alla dagar i veckan sedan helgerna med. Här får man inget stöd. Att missbruka är en sjukdom. Jag har hållit på i 50 år. En förbättring vore att man får vila lite, att man i alla fall fick hem helgdoserna. Vad är skillnaden; att stå här bland andra narkomaner eller någon annanstans? Man kan ju inte låta bli att ta om man mår dåligt och träffar andra i samma sits. Man håller inte på och missbrukar för att det är roligt.

Glenn: Helgmottagningen är skit. Vi kämpar hela veckorna, de flesta har lång resväg. Jag har familj och har inte haft en dags semester på fem år. Detta på grund av att jag tar en lugnande tablett ibland vilket räknas som sidomissbruk. Jag måste hämta min medicin helger, storhelger, alla dagar om året. Sedan är jag allvarligt skadad i ryggen men får inget gensvar, inget stöd, ingen vila, jag måste fortfarande hämta medicinen varje dag. Min son dog 26 år gammal, strax efter dog min 46 årige bror. Jag har en depression som håller på att knäcka mig, men har inte fått något stöd och ingen hjälp på mottagningen, helg- eller ordinarie. Om man sköter sig utan sidomissbruk i en vecka, därefter tar en tablett lugnande, då börjas det igen. Inte en dag ledigt, oavsett om det är jul eller påsk, en storhelg när man vill vara med sina barnbarn. Detta tas det ingen hänsyn till. Vi tar en tablett ibland bara för att orka med. Sedan tar vi en tablett till bara för att orka ta oss hit till helgmottagningen med allt vad det innebär.

Robban: På helgmottagningen får jag inget stöd alls. Sedan undrar jag varför man inte gör i Sverige som i andra nordiska

länder; avkriminaliserar drogerna. Det är väl mitt ansvar om jag mår dåligt och behöver ett piller. Det ska man kunna köpa på Apoteket eller få utskrivet av läkare. Men vi missbrukare som mår dåligt får gå här istället, som bestraffning för psykisk ohälsa, att man har ångest. Det är för mycket som skulle kunna göras annorlunda för att det ska gå att rabbla upp här. Hela beroendevården är skit, en ren jävla bestraffning. Man ser oss som kriminella och mindre värda. Jag har jobbat som rörmokare i 30 år, sedan fick jag en skada i mina knän så att jag blev sjukpensionär. Jag får ut 8000 kr i månaden, och kan inte få någon annan inkomst för att jag är narkoman.

Betty: Helgmottagningen är inte bra. Alla här lider av ångest, depressioner, många har gått igenom stora trauman. Istället för att få hjälp med lugnande medicin under ordnade förhållanden får jag ingen hjälp och självmedicinerar istället. Den djupa depression jag har är hemsk. Jag är bara 30 år men har ingen framtid. Mottagningen måste jag gå till varje dag där man bara straffas, ingen har att prata med. Jag gick upp i vikt till över 120 kg på metadonet och fick artros. Det blir värre och värre, jag haltar och kommer ibland inte upp ur sängen. Jag gråter av smärta men får inga sjukresor, inget taxikort och bor långt ifrån Stockholm.

Att få rätt hjälp. Vi betyder ingenting för dem som jobbar på mottagningen, ingenting. Vi är också människor av kött och blod fast vi har problem.

Jukka: Helgmottagningen är inte bra. Här eller på ordinarie mottagning har jag inte fått något stöd alls. Jag skulle vilja att de som jobbar med detta har något hum om hur det är att vara missbrukare, för ingen vet det. Jag kan komma till mottagningen och spy för att jag är abstinent och desperat behöver min medicin, men de säger åt mig att jag får vänta i en halvtimme för att prata med en läkare. De tror att vi ljuger hela tiden. Jag skulle önska att i alla fall en person är före detta missbrukare på min mottagning. Personalen skulle

behöva gå en kurs i medmänsklighet, för de straffar oss bara. Vi blir behandlade som andra klassens människor. När man kommer till helgmottagningen finns en massa droger, och det blir bara att man tar mer fast man inte vill.

Robban T: Helgmottagningen är dålig. Här finns vakter fast jag aldrig sett något tillbud. Det irriterar och får oss att undra om vi är så hemska att det behövs vakter för att vi ska få hämta vår medicin. Man känner inget hopp när man kommer hit, utan kämpar mest för att göra familjen glad. På min mottagning träffade jag en vacker, 30-årig tjej. Hon gick hem och hängde sig av hopplöshet. För att alla beroendesjuka ska få det bättre bör man avkriminalisera bruk av narkotika. Satsa på att lindra skadorna och ge oss chansen att bli involverade i samhället. Personalen är skarprättare som utför ordern men ingen vet vem ordern kommer från; att vi ska tryckas ner i botten. I Sverige finns en röd tråd genom samhället; att vara narkoman är något dåligt, smutsigt. Jag har knarkat sedan jag var 10 år, tagit droger för att bedöva all skit jag varit med om. Jag är inte skyldig staten en krona, har inga skulder, men är avstängd från samhället och kommer inte in igen. Vi har inget som helst mänskligt värde. På var och en av oss som står här nu och blir intervjuade går det säkert 100 döda som inte orkat mer. Vi talar nu inte bara för oss själva utan för alla dem. För oss som lever utanför samhället handlar det nu till 90 procent mest om att sitta av tiden tills vi dör. Föräldrar och andra vi har omkring oss är såklart uppgivna också. Det behövs göras någonting NU. Det är inte vårt fel att vi knarkar. Det är inte mitt fel att jag blev påsatt av en pedofil när jag var i 8/9 års åldern, att jag hade 16/17-åriga föräldrar som krökte ryggen av sig för att jag skulle ha det bra. Vi ska inte peka ut syndabockar.

Kalle: Helgmottagningen är vansinne. När jag fick metadon för 25 år sedan var regeln att du inte fick vistas på Sergels Torg för där fanns så mycket droger. Nu, på helgmottagningen dit de tvingar oss, är det värre än vad plattan någonsin har varit.

Här finns allt. När det nådde personalens öron kopplade de in polisen som sitter och gömmer sig med kikare i parkerade bilar och trakasserar oss istället för att göra något vettigt. Det enda stödet jag fått i min beroendesjukdom är metadonet. Tar man bensodiazepiner mot ångest halveras metadondosen, och dosen kan sänkas ännu mer. Då blir man ju abstinent och behöver självmedicinera ännu mer. Sverige gör tvärtemot vad många andra länder gör, som istället höjer dosen om man tagit återfall för att man mår dåligt.

Istället för att samla alla beroendesjuka som mår dåligt, sprid ut dem istället, låt dem stanna hemma. Ingen skulle orka åka hit till helgmottagningen om de inte var tvungna. Det skulle lösa många problem om man bara tänkte om.

Tobbe: Helgmottagningen är en bestraffning. Ett beroende är en sjukdom och borde inte behandlas annorlunda än när diabetessjuka får insulin. Jag reser hit från Södertälje för att hämta min medicin. Det tar lite mer än tre timmar varje dag att resa till och från Stockholm för detta. Jag kommer hit varje dag och minns inte ens när jag var ledig sist. Jag straffas för att jag dricker alkohol, dricker några öl för mycket ibland. Någon hjälp har jag inte fått. Jag går in, hämtar min medicin vilket tar några minuter och reser sedan tillbaka till Södertälje igen. Vi är bara ett nummer i systemet. Hit kommer förresten även smärtpatienter som aldrig haft drogproblem, och det händer att de blir missbrukare på grund av detta.

Eva: Helgmottagningen är bland det sjukaste som finns inom vården. Nya på behandling tvingas ihop med oss som har knarkat ett helt liv. Vi går på ett och samma ställe. Vart leder det?

En gång för länge sedan fick jag prata med en kurator som var bra, enda gången sedan jag började gå på behandling år 2008. Det skulle vara mycket bättre om vi, när vi lämnar positiva provsvar, slipper helgmottagningen. Vi blir ju inte mindre positiva här, tvärtom. Om vi istället fick vara lediga på

helgen, eller bara gå till ordinarie mottagning. Vad som helst är bättre än helgmottagningen. Om vi har varit rena i 7 veckor, helt rena från sidomissbruk, får man först bara vara ledig 1 dag/veckan men fortfarande gå till helgmottagningen. Efter kanske 4 veckor till blir man ledig 2 dagar/veckan. Jag gick till Apoteket och hämtade mitt metadon i närmare 10 år. Jag blev sedan sjuk och kom inte upp ur sängen. När jag ringde min kontaktman för att fråga om det var ok att jag inte kom till mottagningen på grund av sjukdom fick jag svaret att det självklart var ok. Detta svar visade sig inte vara sant. Jag kunde inte längre hämta min medicin på Apoteket efter detta.

Rickard: Det finns inget stöd över huvud taget på helgmottagningen. Enda förbättringen skulle vara vi slipper gå dit. Jag var med i ett forskningsprojekt om substitutionsbehandling. Överläkaren var helt emot helgmottagningen och tyckte det var det sämsta man kan utsätta beroende för. Ingen blev bättre av en sådan, snarare sämre, ansåg hon.

*Frågorna ställda och sammanställda av
ENOUGH! – en skrivargrupp*

Vilka är vi?

Vi är de som vägrar tåga när våra vänner på beroendemottagningarna far illa. Många har dött en för tidig död. Vi har nu fattat pennan för vännerna som ber om hjälp men ingen får. Vi vill synliggöra det osynliga folket, vars röster inte hörs, vars liv inte räknas.

[Här kan du läsa helgmottagningens kommentarer till kritiken.](#)
[Och här en replik från Enough.](#)